

bijenteelt

verschijnt maandelijks • jaargang 1 • maart 1965 - 3

**maandblad van de bijenhoudersbonden a.b.t.b., i.l.t.b. en n.c.b.
en de vereniging tot bevordering der bijenteelt in nederland**

Kunstraat en benodigdheden voor het inzetten van kunstraat

Kunstraat voor genormaliseerde simplexramen. Men diene bij de bestelling op te geven of kunstraat van broedkamerformaat of van honingkamerformaat gewenst wordt en of u ramen met of zonder zaagspleet gebruikt.

Per kg (19 vel broedkamer of 28 vel honingkamer) f 7,60

Extra dunne kunstraat

(zie boven) per kg " 8,25

Gewapende kunstraat, uitsluitend te gebruiken in ideaalraampjes, zowel broed- als honingkamerformaat, per kg " 8,75

Raampjesdraad

Klos van 500 gram " 3,30

Klos van 200 gram " 1,80

Klos van 100 gram " 1,10

Gaatjesapparaat met afstandbeugel. De beugel dient om de gaatjes gemakkelijk allemaal op de juiste plaats aan te brengen zonder dat men de plaats van de gaatjes hoeft af te meten " 9,40

Gaatjespriem in houten handvat " 1,60

Spoorwieltje met grote koperen knop. Het wieltje wordt verwarmd en het spoort over de draden, waardoor deze in de kunstraat worden gedrukt " 2,90

Gietlampje Blitz voor het aangleiten van kunstraat " 7,00

Spleetopener. Hiermede wordt de zaagspleet van het raampje opengesperd, zodat men gemakkelijk de kunstraat in de spleet kan laten zakken " 0,75

Metalen oogjes per 100 f 0,60, per 100 gram " 5,50

Een briefkaartje en overmorgen hebt u onze volledige prijscurant in huis! Al onze prijzen zijn vrijblijvend.

Goede dingen

BIJENHUIS WAGENINGEN

TELEFOON 0 8370 - 2863

GIRO 823276

EEN REEKS ARTIKELN UIT ONZE PRIJSCOURANT 1965:

SIMPLEXKAST EN ONDERDELEN:

1. Genormaliseerde simplexkast met twee broedkamers, compleet met raampjes en afdekpleedje f 64,00
2. Genormaliseerde simplexkast, als boven echter met 1 broed- en 1 honingkamer f 63,00
4. Bodem, vliegplank voorzien van treklaten f 11,20
5. Dak, met zink bekleed f 10,50
6. Buitenwand, broedkamerformaat f 10,50
7. Buitenwand, honingkamerformaat f 9,60
8. Broedkamer - binnenbak f 6,00
9. Broedkamer - binnenbak, compleet met raampjes en afstandsblakjes f 10,00
10. Honingkamer - binnenbak f 5,30
11. Honingkamer - binnenbak, compi. met raampjes en afstandsblakjes f 9,10
12. Broedkamerramen, bovenlat met zaagsnede, per stuk f 0,36
13. Honingkamerramen, bovenlat met zaagsnede, per stuk f 0,36
16. Afstandsblakjes, per stuk f 0,03
18. Afdekpleedje, vilt f 1,90
20. Stomat, zonder huls en spon f 2,60
22. Reisraam f 4,80
23. Reisbeugel, per stel f 4,20
24. Separator, bestaande uit opzetrand, gaasraam en dekplankje f 10,70
25. Koninginnerooster, geperforeerd zink, formaat 41 x 41 cm f 3,10
26. Koninginnerooster, geperforeerd zink, in elke gewenste maat, per dm² f 0,18
27. Draadrooster, het bekende merk „Herzog“, alleen in de maat 40 x 40 cm f 4,30
28. Houten voederbak, slijsteem Ir. J. Mommers. Bij het gebruik hiervan is het opvoeren een kleinigheid f 9,20
29. Voederballon, inhoud 1 liter f 1,60
30. Voederbordje voor deze ballon f 1,00

31. Draaglijsten, per paar f 0,60
32. Afstandsrepen, per paar f 1,90
33. Zink, voor dakbedekking, per plaat 55 x 50 cm f 2,20
34. Draadgaas, voor reisraam en separator, 100 cm breed, per meter f 4,20
35. Plastic voeremmer f 5,50

SPAARKAST EN ONDERDELEN.

40. Spaarkast, bestaande uit broedkamer met vaste bodem, bovenbak broedkamer, dak met zink, 20 raampjes, waarvan bovenlat zonder zaagsnede en afstandsblakjes f 45,00
41. Spaarkast, als boven, echter bovenbak in honingkamerformaat f 43,50
42. Spaarkast, als No. 40, echter geheel compleet met voederbak, separator, reisraam en dekplank (de ideale combinatie) f 64,00
43. Spaarkast, compleet als No. 42, echter de bovenbak in honingkamerformaat f 62,50

ONDERDELEN VAN DE SPAARKAST.

44. Broedkamer, met vaste bodem f 14,50
45. Broedkamer, bovenbak f 12,20
46. Honingkamer, bovenbak f 10,60
47. Dak, met zink bekleed f 10,50
48. Separator-reisraam f 6,90
49. Dekplank f 2,90
50. Houten voederbak, met glas f 9,20
51. Broedkamerramen, zonder zaagsnede, per stuk f 0,34
53. Honingkamerramen, zonder zaagsnede, per stuk f 0,34
55. Kastverbinder, per paar f 0,80

Voor verdere onderdelen zie onder simplexkast.

N.V. Honingzemerij „Het Zuiden“, Boxtel - Tel. 04106-2306, Postbus 2

BIJENTEELT

Maandblad van de Bijenhou-
dersbond van de L.L.T.B.,
de Bijenhoudersbond van de
N.C.B., de Imkersbond van de
A.B.T.B. en de Vereniging tot
bevordering der Bijenteelt in
Nederland.

Redactie:

P. A. M. van Dongen, Rave-
lijn 4, Steenberg en R. P.
Groenveld, Bijenhuis, Wage-
ningen (eindredacteur).

Redactiecommissie:

W. Assink, Enschede; J. Beyer,
Heerlen; P. L. Lammers, Oss
en H. G. Maagendans, Arnhem.

Adviseur:

De rijksbijenteeltconsulent

Advertenties en Speurbijltjes:

N.V. Van Mastrigt en Verhoe-
ven, Oude Kraan 16, Arnhem.

Verschijndag:

De eerste woensdag van de
maand.

Inzending kopij:

Vóór de 10e der maand.

Nieuwe leden, adreswijzigingen, abonnements, bestuurszaken enz.:

Voor de A.B.T.B.:

Imkersbond A.B.T.B.,
Postbus 129, Arnhem.

Voor de L.L.T.B.:

Bijenhoudersbond L.L.T.B.,
Klompstraat 21, Heerlen.

Voor de N.C.B.:

Bijenhoudersbond N.C.B.,
Spoorlaan 50, Tilburg.

Voor de Vereniging tot
Bevordering der Bijenteelt:
Bijenhuis, Wageningen.

PRACTISCHE ACTUALITEITEN

*Tot het moment, waarop we dit schrijven (14 februari), zullen de meesten van ons nog weinig zorgen gehad hebben met de volken. Of het moet zorg geweest zijn in de betekenis van angst, of de bijen de „struggle for life” wel tot een goed einde zullen brengen in verband met de voedselvoor-
raad.*

*Februari gaf een vrij groot aantal mooie dagen, maar de temperatuur bleef laag, zodat er op de meeste plaatsen nog geen reinigingsvlucht van be-
tekenis kon plaatsvinden.*

*Mogelijk was dit wel het geval op standen, die op het zuiden gericht en goed beschut opgesteld staan. Voorzover er gevlogen werd leek de uitwintering hoopvol. Roer en dode bijen werden niet van be-
tekenis geconstateerd.*

Reinigingsvlucht en vlucht

Elke bieman ziet met verlan-
gen uit naar de eerste vlucht,
dat dan tevens een reinigings-
vlucht is. Blijft deze vlucht lang
uit, dan vertonen zich zorge-
lijke rimpels op zijn voorhoofd.
Dit is volkomen overbodig, als
er tijdig, voldoende en goed
wintervoer is verstrekt. Een
winterzit van vier maanden
hoeft dan geen rimpels te ver-
oorzaken. Zelf proberen we
steeds de vluchten in de winter
en in het vroege voorjaar zo-
veel als mogelijk te beperken,
omdat het verlies aan bijen dik-
wijls groot is. We doen dat door
de stand op het oosten of zuid-
oosten te richten, door de kas-
ten zover mogelijk naar achte-
ren te zetten in de hal, zodat ze
niet door de zon beschenen
worden na 11 á 12 uur. Boven-
dien hebben de kasten een re-
flecterende kleur (aluminium),
zodat ze weinig warmte absor-
beren. Soms wordt bovendien
een oud vloerkleed zover over
de kasten gespreid, dat alleen
het vliegkat vrij blijft. Op deze
wijze kan de kast weinig zon-
newarmte opnemen. Gevolgen:
De bijen blijven rustig in de
tros, weinig activiteit, weinig
voerconsumptie en minder dode
bijen door verkleumen. Ook bij

sneeuw en zon blijven de bijen
dan binnen.

Weest paraat

Mocht het nog niet gebeurd
zijn, dan leent deze maand
zich meestal wel voor controle.
Moerloze volken moeten zo
spoedig mogelijk worden ver-
enigd. (Zie hiervoor het artikel
van G. in het februari nummer:
„Verenigen van volken”.)
Sommige koninginnen wachten
in het voorjaar soms erg lang
met de broedaanzet. Dat behoe-
ven niet altijd de slechtste te
zijn. Wees daarom ook niet te
haastig. De zwakkelingen kun-
nen ook beter zo spoedig mo-
gelijk bij een andere worden
gevoegd. Op deze wijze bent u
paraat als de grotere drachten
over ruim een maand aanvan-
gen.

Kasten bedrijfsklaar

Als het weer er zich toe leent
worden de kasten bedrijfsklaar
gemaakt. Voor sommigen kan
dat betekenen, dat ze geheel op-
nieuw geschilderd moeten wor-
den. We zullen hier aangeven
hoe we dit reeds 18 jaren doen,
waarbij kasten van 10 tot 18
jaar nog geheel als nieuw zijn,
terwijl ze toch van april tot ok-

tober in het vrije veld verkeren. Daarbij willen we niet beweren dat dit de alleenzaligmakende methode is.

Nieuwe kasten behandelen we met kopernaftenaat; van binnen de bodems en van buiten geheel. Kopernaftenaat is een sterk impregnerende, conserverende groene vloeistof, die in 2 dagen droog is en beschilderd kan worden, reukloos en onschadelijk voor de bijen. De buitenzijde wordt bovendien geheel behandeld met aluminiumverf. Deze verf is poreus, blaast niet in de zon, is zeer weerbestendig en gemakkelijk aan te brengen (strijkbaar) en reflecteert sterk de zonnestralen. Hierdoor vliegen de bijen niet zo spoedig uit bij lage temperaturen, als de kast door de zon beschenen wordt en tevens gaan de bijen haast nooit in een tros hangen bij hoge temperaturen in de zomer. We geloven, dat het bij enkelwandige kasten nuttig zou zijn tevens de enkele wand met kopernaftenaat te behandelen, omdat deze door condenswater gevoeliger is voor rot.

Bevolkte kasten

Bevinden volken zich in de kasten, (bij mij steeds in de bovenbak) dan zetten we deze bevolkte bovenbak zolang op een losse bodem of een afgedekte separator en kunnen dan de lege onderbak rustig de nodige behandelingen geven.

Tijdens de winterzit worden de dekseltjes van de verzegelde cellen door de bijen afgeknaagd en dit knaagsel valt als wasmul op de bodem. In april en de verdere zomer kan zich hier de prachtigste mottenwekerij ontwikkelen, die „Dorus” zich zou wensen. Wilt u voorkómen, dat straks al uw raten door de wasmotten aan elkaar gesponnen worden en de bijen zelfs de kast uit „protest” verlaten, (motzwerm) dan moet u de bodem grondig reinigen. Het best kunt u dat doen als er dracht

begint te komen. Meestal zal het dan wel april zijn. Als de bijen zichzelf zowat kunnen bedruipen, laten ze de verzegelde cellen ongemoeid. Doet mer het vroeger, dan kan het noodzakelijk zijn dit later nog een keer te herhalen.

Tevens kunnen de bakken nu vrij gemaakt worden van propolis en verder naar wens behandeld worden. Zijn de onderbakken droog en reukloos, dan kunnen de volken in deze bakken gehangen worden. De bovenbakken en honigkamers krijgen nu een beurt. Bij het plaatsen van de volken in de schone bakken heeft men gelegenheid deze eens grondig te inspecteren. Men doet dat werk natuurlijk bij goed weer.

Niet te haastig

Wanneer de volken nu over één bak beschikken, kan men ze hierin voorlopig rustig laten zitten tot deze bak bijna geheel bezet is met bijen. De behandeling is dan eenvoudiger en vooral beginners hebben een beter overzicht. Een bak met raten ónder of bóven een volk, die niet bezet wordt gaat schimmelen. In het algemeen geven we de bijen niet meer raten, dan ze kunnen bezetten. Raten buiten de tros kunnen spoedig waardeloos worden. Uit oogpunt van sneller werken, of omdat men gaat reizen geeft men meestal een hele bak met raten tegelijk. Een imker, die tijd en gelegenheid heeft, kan echter beter telkens enkele raten tegelijk geven. Voor het gebruik van kunstraat is het in maart nog te vroeg. Móet men kunstraat gebruiken, omdat men niet over uitgebouwde raat beschikt, dan moet men de kunstraat vlak tegen de tros hangen. De beste tijd om kunstraat uit te bouwen is van half april tot eind mei.

Niets veranderen

Belangrijk is, dat wanneer een volk wordt nagezien in deze

tijd, het broednest niet veranderd mag worden. De uitgenomen raten moeten op de zelfde plaats en in de zelfde stand, (vóór blijft vóór) worden teruggeplaatst. De mogelijkheid bestaat anders, dat bij daling van temperatuur de bijentros zover inkrimpt, dat gedeelten van het broed buiten die tros komen te liggen. De jonge larven sterven dan van de kou. Wanneer de aanvoer van stuifmeel zo groot wordt, dat de raten vlak naast het broednest geheel met stuifmeel gevuld zijn, kan men deze stuifmeelraten wel één plaats naar buiten schuiven en een lege uitgebouwde raat of een kunstraat op de plaats hangen. Meestal zal dat echter in maart nog niet nodig zijn. De koningin krijgt hierdoor tevens wat meer ruimte om te leggen.

Let op voer

Voortdurend dienen we er op te letten, dat er voldoende voer aanwezig is. Een volk, dat een broednest gaat ontwikkelen heeft enorm veel voedsel nodig. Jonge — en soms ook oude — imkers denken dikwijls dat de bijen met een plekje verzegeld voer wonderen kunnen doen. Wanneer de volken goed in het voer zitten, gebeurt het wel, dat ze er wat al te zuinig mee omspringen. Vooral als dit voer wat ver van het broednest af zit of de temperaturen wat laag blijven, lijkt het er op alsof ze een appeltje voor de dorst willen bewaren. We kunnen ze dan tot verhoogde opname dwingen — en daardoor tot verhoogde broedaanzet, — door wat voer te ontzegelen. We krabben daartoe eenvoudig met een ontzegelvork een paar verzegelde raten open. Belangrijk is daarbij, dat het stuifmeel, dat onder het voer verborgen is tevens ter beschikking komt, terwijl bij normaal voeren vrijwel altijd alleen suiker ter beschikking is. (Zie hiervoor ook het artikel van G. „Drijfvoeren” in het januari nummer).

Sommigen winnen kunstmatig stuifmeel door bloeiende takken van hazelaar, els e.d. op een krant af te kloppen en het stuifmeel met suikerwater te vermengen.

Anderen gebruiken stuifmeel-
vervangingsmiddelen, die hoofdzakelijk uit melkpoeder, soja-meel en gist bestaan.
De ouderen onder ons weten echter maar al te goed, dat het

beste „Ersatzmittel“ niet in de schaduw kan staan van het slechtste natuurprodukt. Zorg daarom voor stuifmeel leveranciers door aanplanten of door reizen.
Pam.

DE STUIFMEEL- MIJT

door Ir. J. Mommers

Ofschoon deze mijt, in tegenstelling tot zijn verre familielid de bijenmijt (*Acarapis Woodi*) de bijen zelf niet direkt schade doet, kan de imker er toch wel nadeel van ondervinden. Iedere imker heeft wel eens onder de gedurende de winter bewaarde raten een fijn poeder aange-
troffen.

Dit poeder is meestal stuifmeel, dat uit de raten is gevallen. Bij nadere beschouwing met een goede loep ziet men echter dat het niet alleen stuifmeelkorrels zijn, maar dat er ook kleine beestjes in rondkruipen. Deze kleine beestjes zijn mijten, dus spinachtige diertjes, die van en tussen het stuifmeel leven.

Vaak is het zo erg dat er in de raten vrijwel geen onaangetaste stuifmeelcellen meer aanwezig zijn. Daar deze stuifmeelraten

in het voorjaar zo uiterst belangrijk kunnen zijn voor een goede ontwikkeling van de bijen kan hierdoor een grote indirecte schade ontstaan.

Aan de bestrijding van deze mijt wordt echter toch maar weinig gedaan. Regelmatig zwavelen tegen wasmotten vernietigt ook voor een groot deel de mijten. Ik heb de indruk dat ze zich in een omgeving met de damp van ijsazijn ook niet erg thuis voelen.

Schade door de stuifmeelmijt kan ook zeer goed worden voorkomen door de geslingerde raten nat te bewaren, dus ze niet eerst schoon te laten likken door de bijen. Het stuifmeel in deze raten is met een dun laagje honing bedekt terwijl de raten zelf ook nog kleverig zijn. Hierop voelen de mijten zich niet thuis. In het voorjaar zijn deze natte raten met stuifmeel een prachtig middel om de volken tot een sterker ontwikkeling aan te zetten.

VRAGENRUBRIEK

Autowas, propolis.

De heer B. te H. stelt vragen over bijenwas, autowas, propolis en over het schoonmaken van afstands-blikjes.

Antwoord :

1. Bijenwas lijkt mij niet geschikt voor autowas. Het smeltpunt van bijenwas ligt veel te laag. Een auto in de zon kan erg heet worden. Ik denk niet dat alle autolakken terpentijn verdragen.
2. Bijenwas lost op in terpentijn, benzine, zwavelkoolstof (zeer brandgevaarlijk) en nog een groot aantal, minder bekende stoffen. Propolis lost op in alcohol (spiritus) en ook wel in sterk alkalische oplossingen b.v. sterk sodawater. Afstands-blikjes b.v. kunt U door koken in sodawater weer helemaal schoon krijgen.

IMKERS VERTELLEN EN VRAGEN (III)

Het woord had B. v. d. J. te G. op 27 april '61. Toen waren ze met zijn vijven bij een collega bieman. De voorjaarstoestand en de ontwikkeling van de bijen werd bekeken en besproken. Met een beetje doorslaan moest B. het gelijk aan zijn kant trachten te trekken. „Nou heb ik, zoals . . . è wie van jullie was het ook weer? . . . die van de winter eens aangeraden had, ook een drinkplaats gemaakt. Dat is nou een goei week geleden. Maar geen bij zie ik er komen. Er komen er wel aan 't greppeltje van 't gootsteenwater. Dat hebben ze liever. Nee, 't is niet veel of niks gedaan met zo'n drinkfles. Wat menen jullie?“

Hij kreeg wel verwijten, dat hij te laat begonnen was met zijn inrichting. En dat hij de bijen de weg niet gewezen zou hebben. Maar ze konden hem niet tot het inzicht brengen, dat een drinkplaats aanleggen voor de bijen wel nut kan hebben; en dat ze bezocht wordt. We zullen het hier eens proberen;

Water is onmisbaar

Alle levende wezens hebben het nodig. Zowel de planten als de kleine en grote dieren en de mens. Ook dus de bijen. Het is vereist voor opbouw van cellen en weefsels en lichaamsvochten. Transportmiddel is het voor voedings- en uitscheidingsstoffen.

Tijdens stilstand van de groei is de behoefte aan water veel geringer dan in een periode van groei. Een boom, die in zijn winterrust met bladerloze takken staat, verbruikt heel veel minder water dan wanneer hij in de lente gaat uitbotten en weer bladeren en twijgen gaat krijgen en verder bloemen en vruchten gaat ontwikkelen.

Een bijenvolk dat in zijn winterrust verkeert, heeft heel weinig water. Maar na de winter als er broed komt in geleidelijk groter aantal, en het volk steeds sterker gaat uitgroeien naar zijn hoogtepunt in de zomer, heeft het veel grotere hoeveelheid water nodig.

Waar de bijen water halen

In het vroege voorjaar zullen ze niet verder dan 200 meter van haar woning vliegen. Als de temperatuur geleidelijk hoger wordt, leggen ze ook grotere afstanden af.

De waterhaalsters ziet men bezig op bedauwde en beregende planten. Ze zuigen water op aan de kanten van vijvers en sloten. Ook komt het voor, dat ze bij een mesthoop uitgesijpeld vocht oplikken. Of aan afvoergeultjes van keukenwater. Misschien is het daar warmer. Bij een amateurtuinder, die met succes nog de tweede liefhebberij beoefent, n.l. die van imker, zag ik ze water innemen aan de onderrand van het glas van een drietal eenruiters. Ook aan een buitenkraan van de waterleiding zag ik ze drinken. De dakgoot, waarin wat dor blad vochtig bleef, werd ook geregeld bezocht.

Als de bijen konden denken en

praten, zouden ze, geloof ik, een variant maken op het gezegde van de gemoedelijke boer, die opnieuw stro op het dak moest leggen:

„Een dekroef en een steel,
dat is toch wel wat veel;
Maar een band en een wis,
die vat men daar hij is”.

Gevaaren voor de waterhaalsters

Dat zijn voornamelijk kou en ziekte.

1. De bijen die in het vroege voorjaar water halen, riskeren om te komen. Stellig worden er aan de kille waterkanten door kou bevangen. Dan kunnen ze niet meer weg en sterven. Een warmtegraad $45^{\circ}\text{F.} - 72/9^{\circ}\text{C}$ is voor de individuele bij een kritieke temperatuur. Ook komen er in het water terecht die het droge niet meer bereiken. Nog rond half april zag ik bij en ook in een vijvertje honderden dode bijen. Dat was kort bij een heel grote bijenstand. Of er aan waterkanten ook bijen vertreden worden, door eenden worden opgegeten of door honden gehapt, of er moedwillig met de hand in het water worden geslagen, ik heb het nooit gezien. J. Witzgall schrijft het.

2. Een ernstig gevaar bij het waterhalen bestaat in de aanwezigheid van de sporen van *Nosema apis* Zander. Tegelijk met het water dat de bijen aan de natte grond opzuigen, kunnen ze ook die sporen opnemen. Die kunnen daar immers gemakkelijk aanwezig zijn. Want *nosemaziek* bijen deponeren ook daar wel haar sporenbevattende uitwerpselen. Een gezond bijenvolk, een ziektevrije stal, kan er mee besmet worden.

Zuiver water verstrekken

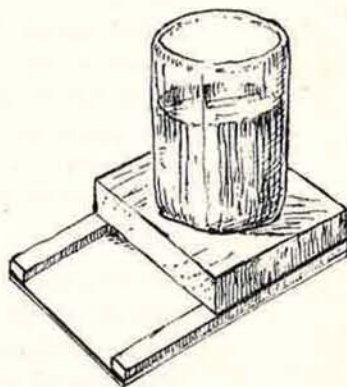
Om de gevaren voor verlies aan bijen door kou en voor overbrenging van ziekte te ontgaan of althans te beperken, is er heel wat geprobeerd. Verschillende toestellen zijn beproefd

W. v. 't Land koopt à contant tegen de hoogste prijzen ruwe en zuivere was, ruwe en zuivere honing. Tevens het adres voor uw imkersartikelen.
H O N I N G Z E M E R I J
Telefoon 2607 — Barneveld.

om de bijenvolken al of niet verwarmd water te verschaffen in de woning. Het ene toestel zou vooral dienstig zijn bij deze bepaalde kast van Duitse origine; een ander werd geprezen als zeer bruikbaar bij die kast. Er werden ook drinkgelegenheden aanbevolen waarin buiten de bijenstand het water warm gehouden werd door een brandend lampje.

In Nederland zijn de meest, of althans veel, gebruikte kasten de genormaliseerde simplex en de spaarkast. Deze lenen er zich voor om water desgewenst in de kast te geven. Het kan met het voedertoestel. Men lost dan graag wat suiker op in het water, om het de bijen te doen opnemen of het voer is. Nectar met minder dan 8% suiker nemen de bijen niet op. Men krijgt een oplossing van 10% als men 100 gram suiker oplost in 900 gram water.

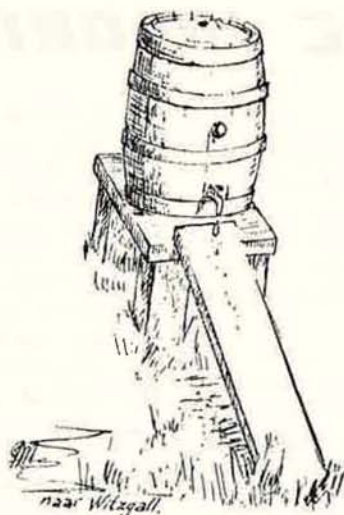
Sommige bijenhouders maken gebruik van een heel eenvoudig toestelletje. Ze maken dit zelf. Het is wel namaak van de Boardmanfeeder die in Amerika nogal gebruikt wordt als voedertoestel. Beschrijving van zo'n toestelletje is overbodig. Bekijk dit tekeningetje.

Het schroefdeksel met een paar kleine spijkergaatjes, naar binnentoe, is er niet op te zien. Dit moet tot op het zinken onderplaatje reiken. De drie kanten die dicht moeten zijn, kan men wel waterdicht maken met bv. schoenmakerslijm. De openkant moet door de vliegopening van de kast tot onder de kastramen geschoven kunnen worden.

Buiten de kasten kan op heel geschikte manier drinkwater verschaft worden. Daarbij houde men bij voorkeur aan een inrichting zoals die ook werd aanbevolen door Dr. E. Zander. Zo'n drinkgelegenheid geeft voortsijpelend water dat druppelsgewijs uit een bijendichte ton of teil komt. De schuinstaande plank richt men op het zuiden. Dat is warmer. Zeker als het toestel in een windvrije hoek tegen een muur of schutting wordt opgesteld. In de plank kan men een zigzagsgewijs verlopend geultje uitsteken. Af en toe moet de wellicht bevuilde plank afgeschrobd worden om ze smetvrij te houden.

Een drinkgelegenheid moet enkele meters van de bijenstand aangebracht worden. Want de

bijen die uitvliegen verwijderen zich altijd een eindje van de woning. Vlakbij halen ze geen water, net zo min als ze heel kortbij bloemen bezoeken.

Nog een paar tips, waar B. wel niet aan gedacht zal hebben: Om de bijen „de weg te wijzen” strijkt men bij het beginnen in het voorjaar wat honing op de plaats waar water opgezogen kan worden. Als de bijenhouder graag heeft dat zijn bijen de kortbijstaande, minder koude, besmettingsvrije drink-

plaats in gebruik nemen, dan moet hij ze gebruiksklaar hebben vanaf dat de bijen in het voorjaar met stuifmeel thuis komen. Hij moet verder zorgen dat er zonder onderbreking water aanwezig is. De drinkplaats moet niet een halve week of langer droog staan.

Een kroeg ??

Als een berkeboom verwond wordt, bv. onder aan de stam, dan komt er vocht uit de wond. Dit bevat suiker. Door gisting kan de suiker overgaan in alcohol. Verscheidene insecten, zoals mieren, vlinders, wespen, bijen en vliegen komen van dit vocht „snoepen”. Omdat het naast suiker ook alcohol bevat, worden de snoepende insecten min of meer bedweld. Ik zag er Atalantavinders, die na het „proeven” niet meer gewoon konden vliegen. Ze fladderden even op en gingen weer tegen de grond. Zulk soort van „snoepgelegenheid” wordt door de veldbiologen een kroeg genoemd. Daarom zou ik de drinkgelegenheid die de bijenhouder aanlegt voor zijn immen liever niet noemen een bijenkroeg, maar gewoon *drinkplaats*. P. H. Martens.

Fruitreisvergadering trok veel bezoek

Voor de vierde maal organiseerde afdeling Bunnik-Houten haar landelijke Fruitreisvergadering op 23 januari j.l. te Utrecht. De opkomst was zeer goed. Afdelingen uit het gehele land, en imkers van ALLE organisaties waren aanwezig op deze voorlichtingsvergadering.

Afdeling Bunnik heeft haar administratie gereorganiseerd en een formulier en kaart ontworpen waarop zij die via deze afdeling reizen alle gegevens op kunnen invullen.

Verwacht wordt weer een redelijke tot goede vraag van de zijde der fruittelers. Nieuw is dat afdeling Bunnik dit jaar alle volken zal keuren. Tevens moeten alle volken voorzien zijn van gegevens zoals naam en volledig adres van de imkers. De volken worden verhuurd via de landelijke condities en voorwaarden, waarbij de afdeling Bunnik voor de incasso zorgt.

Ook met het „nieuwe plan,” gaat afdeling Bun-

nik weer verder in 1965. Vorig jaar zijn plm. 80 volken als zodanig opgezet. In volgorde van opgave wordt de lijst van imkers van vorig jaar die zich reeds opgegeven hebben, afgewerkt. Vele vragen werden gesteld en beantwoord. Ook de secretaris der afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap was aanwezig. Imkers en/of afdelingen die nog volken willen plaatsen, kunnen zich in verbinding stellen met afdeling Bunnik e.o. Achterdijk 26, Bunnik, telefoon 1305. C.P.

Afdelingsbericht

Afdeling BUNNIK-HOUTEN. Een goede jaarvergadering op 26 januari j.l. Het ledental steeg van 55 tot 62 in 1964. De omzet van het depôt was drie keer zo groot als in 1963. De aftredende heren H. de Kruif en J. Bötzel werden herkozen. In de plaats van Mevrouw H. F. C. Walraven-Meems werd gekozen F. van Os. Na de pauze werd een geanimeerde bijenquiz gehouden onder leiding van Dr. T. Piek. Besloten werd om te reizen naar fruit, koolzaad, phacelia en heide. C.P.

UIT DE JAAGKIEPS

Wespenplaag in Egypte

In Egypte zijn de wespen (*Vespa orientalis*) erge bijenvijanden; dit is ook het geval in Palestina en Cyprus. De schade zou catastrofaal zijn als men geen maatregelen nam. De honingbij kan een gevecht met de gewone wesp met succes aangaan, maar niet met deze wespen; deze schijnen de bijen als tijdverdrijf te verslinden.

Op moderne bijenstanden vindt men reeksen vallen, zoals wij ook voor onze wespen gebruiken, maar hier zijn zij veel groter.

Voor de vlieggaten van de primitieve bijenwoningen, de aarden buizen, plaatst men algemeen roosters van bamboe, hierdoor kunnen de wespen niet naar binnen komen, maar zij vormen geen bescherming als de bijen naar buiten komen. Daarom is op deze standen een persoon de gehele dag aanwezig om de wespen te doden als zij een aanval op de vlieggaten doen.

Eén imker had de moeilijkheid op originele wijze opgelost: hij had de schijf die de buizen aan de voorzijde afsluit, weggenomen, met het gevolg dat de bijen hier de raten dicht bezetten en elke wesp die zich binnen waagde, werd overmeesterd. Maar de uitgaande en binnenkomende bijen konden ongestoord langs de tros passeren. Het schijnt dat deze wespen de bijen niet in de vlucht kunnen vangen.

(Overgenomen uit een reisverhaal van Broeder Adam in *Beeworld* 1964/III).

De facet-ogen der bijen

Het blad *Die Biene* 1964/9 neemt het volgende over uit het Russische blad *Pcelowodstwo*.

Een Russische geleerde heeft een onderzoek ingesteld naar het aantal facetten in samengestelde ogen der bijen. De darren hebben de meeste n.l. bij de hoge bergbijen in de Kaukasus van 8399 tot 10.186, de bijen 3902 tot 5270 en de koningin van 2862 tot 3872.

Verder stelde hij vast dat het aantal facetten van het zuiden naar het noorden met elke breedtegraad groter wordt, n.l. 60 bij de werkbijen, 43 bij de darren en 41 bij de koningin. Deze Rus trekt daaruit de gevolgtrekking dat er een wisselwerking is tussen het waarnemings-vermogen van het bijen-ogen en de intensiteit van het zonnelicht.

Een tent om een bijenvolk te behandelen

In Abeille et Fleurs 1964/7 vinden wij een artikel van een medewerker van het Proefstation voor Bijenteelt te Montfavet, waarin hij een beschrijving geeft van een tent om een bijenkast gemakkelijk te kunnen behandelen, zonder last van ste-

ken of roverij. Het bestaat uit een parasol, met middellijn van 1.60 à 1.70 meter, het liefst van witte of lichte stof. Aan het uiteinde der baleinen komt aan een haak een omhulsel van tule, dat tussen de parasol een ruimte laat van 4 à 6 cm waardoor de bijen kunnen ontsnappen en dat bijna de grond raakt.

Het gehele geval wordt met een meubelmakerslijmtang, waaraan een ring is bevestigd, zo aan de kast vastgemaakt, dat deze geheel erin staat.

Het apparaat zou goed voldoen, maar lijkt nogal omslachtig.

Bijenvervoer in Australië

Beroepsbijenhouders in West-Australië vervoeren gewoonlijk hun kasten ook met open vlieggat.

Bij het opladen, dat in de late namiddag plaats vindt, worden de vlieggaten flink berookt. De opgeladen vrachtauto wordt dan midden in het bijenpark geplaatst totdat de rondvliegende bijen teruggekeerd zijn. Het vervoer vindt gedurende de nacht plaats en bij aankomst op de nieuwe standplaats blijft de auto onafgeladen staan, totdat de bijen beginnen te vliegen, dan is het daglicht.

Als de reis niet in één nacht kan worden volbracht, wordt de truck gedurende de dag geplaatst in de schaduw van een boom, flink verwijderd van de straatweg en waar water beschikbaar is. De reis wordt in het donker voortgezet.

Moet gedurende de rit om de één of andere reden op de weg gestopt worden, dan laat men de motor lopen, waardoor de bijen de tros blijven vormen en niet naar buiten komen. (*Beeworld* 1964/II).

Bijenplanten aanduiden

In 1964 werd te Wenen een internationale tuinbouwtentoonstelling gehouden. Ook aan de bijenweide was aandacht besteed. In samenwerking met de Oostenrijkse Imkersbond had de directie van de Weense Stadstuinen bordjes laten maken om de aandacht op honinggevendende gewassen te vestigen. Het waren ronde metalen schijven, waarop op een witte ondergrond een grote bij stond, zij werden op een stang bij de betreffende planten geplaatst. Dr. W. Bröcker, die dit in de Rheinische Bienenzeitung vermeldt, hoopt dat deze methode overal zal worden gevolgd.

Duitse honing in opspraak

Het tijdschrift „DM” van de Duitse consumentenbond, dat voor enige tijd in het nieuws kwam door een oordeel over de Volkswagen, waardoor deze een proces tegen hem begon, heeft nu ook een oordeel geveld over de in de handel zijnde honing. Hierbij is de Duitse honing in het Eenheidsglas zeer slecht beoordeeld, zodat in de

Duitse imkersbladen veel aandacht hieraan wordt besteed.

In „Die Biene“ 1964/12 vinden wij een artikel van Dr. K. Dreher, Mayen, waaruit het volgende: De kop van het artikel in „DM“ luidt: Aan Duitse honing kleeft een oude nimbus (luister). Duitse honing zou de beste zijn. Dat is onzin. Honing uit Mexico of uit Polen is even goed. De oude nimbus wordt duur verkocht. Buitenlandse honing is namelijk veel goedkoper. Koop deze dus.

Ofschoon het blad schrijft, dat de Duitse imkers slechts $\frac{1}{5}$ deel der benodigde honing produceren (hetgeen volgens Dreher niet juist is, daar dit in slechte jaren niet het geval is, maar in goede jaren wel $\frac{1}{3}$ deel bedraagt) werden door het blad 15 flacons buitenlandse honing tegen 1 pot Duitse getest. Volgens „DM“ is de beste honing die door een firma in Serkenrode (Sauerland) werd geleverd. Het oordeel hierover luidt:

Prijs voor 500 gram 1.48 Mark.

Oordeel van de chemiker: goede honing, middelmatige kleur, blijft lang vloeibaar.

Oordeel van de honingproevers: goede honing, zoet, aromatisch.

Conclusie: Goedkoop, goede honing, zeer aan te bevelen.

Van deze firma weet Dreher te vertellen, dat zij onlangs flinke hoeveelheden importhoning in het Eenheidsglas van de Duitse Imkersbond in de handel heeft gebracht, hetwelk een overtreding is van de levensmiddelenwet.

Het oordeel over echte Duitse honing in Eenheidsglas van een imker uit Stuttgart is:

Prijs voor 500 gram 4.75 Mark.

Oordeel van de chemiker: minderwaardige honing, licht, zuiver, versuikert vlug, alleen voor bakken.

Oordeel van proevers: fijne aroma, zacht.

Conclusie: slechte honing, te duur, niet aan te bevelen.

Alsof het vorenstaande nog niet genoeg was, kwam het volgende nog in het artikel in „DM“ voor:

„Slechte honing kan men ook anders maken. Als het in de zomer regent, voeren veel imkers hun bijen met suiker. Imker H. Wiehl, St. Georgen (Schwarzwald) zegt: Dan wordt eenvoudig met suikerdeeg gevoerd. In korte tijd worden door de bijen tot 50 en meer kg binnengebracht. Dat zijn dan echter onbetrouwbare imkers.”

Het is te begrijpen, dat de Imkersbond en de Duitse vakbladen zeer in hun wick zijn geschoten en op middelen zinnen deze onaangename zaak recht te zetten. Zij vinden het alleen jammer niet over de benodigde gelden te beschikken, zoals de Volkswagen.

Hoe lang kan een bij zonder angel leven?

Mr. McKinley in Californië schrijft in Gleanings 1964/12 hoe hij enige proeven heeft genomen om

te weten wat er gebeurt met een bij als deze iemand gestoken heeft. Deze proeven hebben zonder enige twijfel bewezen dat deze bij kan leven en werken op bijna normale wijze, voor zover bekend, gedurende 102 uur na gestoken te hebben. Het is hem gebleken, dat een bij die gestoken heeft, niet welkom is in haar eigen volk en daar op dezelfde onheuse manier wordt behandeld als een oude afgewerkte werkbij, die begint te wankelen.

Hij liet 5 bijen in zijn arm steken, waarbij de angel en toebehoren flink achterbleven en deed de bijen daarna in een moerkooitje, dat op de juiste temperatuur werd gehouden. De bijen werden met honing gevoed. De eerste bij stierf na 6 uur, de tweede na 38 uur, nr. 3 na 80 uur, nr. 4 na 96 en de laatste na 102 uur. Bij het voeden werden de bijen eens met honing bemorst en zij likten elkander normaal schoon. 24 uur nadat zij gestoken hadden werden zij in een afgesloten kamer losgelaten, zij vlogen normaal, zodat het de schrijver 20 minuten kostte ze weer te vangen. Om te bewijzen dat een bij, die gestoken heeft, een uitgeworpene wordt, merkte hij 20 bijen met nagellak om te zien of dit uitwerking had op de bijen, dat was niet het geval. Hierna liet hij zich door 4 bijen steken en zette deze terug op de raat waar zij onmiddellijk door de andere bijen werden aangepakt. Na 5 minuten kwamen de vier bijen ijlings naar buiten. Weer boven in de kast gedaan, kwamen zij binnen 2 minuten voor de tweede keer haastig naar buiten.

—o—

Bijgaande tekening van de tekenaar Catrinus Tas werd overgenomen uit het maandblad Tijdingen over het katholiek hoger onderwijs 1964/12, dat ons door Dr B. H. Kessens te Emmen welwillend werd toegezonden. Onze dank. Jékavé.

BIJENTEELT *in vroeger jaren* (1)

Op zaterdag 3 oktober 1964 hield het Nederlands Volkskundig Genootschap, in samenwerking met het Beraad voor het Nederlands Volksleven, in het Openluchtmuseum zijn jaarlijkse Volkskundedag. Deze dag was geheel gewijd aan de geschiedenis onze vaderlandse bijenteelt. Een der sprekers was de heer H. G. Maagendans te Arnhem, die zo welwillend was ons toe te staan zijn rede bij wijze van vervolgverhaal in ons blad op te nemen. Na de gebruikelijke aanhef begon de heer Maagendans aldus:

Als wij de geschiedenis van de vaderlandse imkerij willen beschouwen, dan zouden wij eigenlijk, der traditie getrouw, moeten beginnen bij de beroemde, in holle boomstammen de Rijn afzakkende Batavieren, maar ik kan u heus niet zeggen of, als wij aannemen dat deze voorstelling historisch juist is, daarbij bijenkorven of zogenaamde *Klotzbeute* (waarover later) werden meegevoerd. De moeilijkheid is dat bijen en bijenwoningen dermate ver-gankelijk zijn, dat daarvan niets bewaard is ge-bleven. We beschikken dan ook niet over fossiele

Het oogsten van honing uit een bijenwoning in de rotsen

of archeologische vondsten. Het gevolg hiervan is dat alle theorieën over de geschiedenis van de bij en hoe deze feitelijk van solitair levend insect zich heeft ontwikkeld tot een sociaal levend of kolonievormend insect, op gissingen berusten. Een ervan, die althans een grote mate van waarschijnlijkheid bezit, wil ik u niet onthouden. Het is zeker dat de bijen, zonnedieren bij uitstek, uit de warmere streken zich naar het noorden hebben uitgebreid.

Ook mag rustig worden aangenomen, dat de honingbij al een statenvormend insect was, voordat de mens als denkend wezen zich zover had ontwikkeld, dat hij tot een zekere arbeidsverdeling overging en zich op vaste plaatsen ging vestigen.

Sommigen nemen aan, dat de honingbij al in ons werelddeel voorkwam in de warme periode, die aan de laatste ijstijd vooraf ging. Bij de aanvang van die ijstijd en het langzaam maar gestadig zuidwaarts dringen van de koudegordel werden de bijen naar het zuiden gedrongen en zouden zij zich slechts op de drie schiereilanden hebben kunnen handhaven. Naarmate de temperatuur weer ging stijgen zouden de bijen zich weer naar het noorden hebben uitgebreid. Tijdens het — eeuwendurende verblijf op de schiereilanden zouden zich geringe onderlinge verschillen hebben ontwikkeld en hiermede zou dan tevens het ontstaan van de drie voornaamste Europese bijenrassen zijn verklaard: de zwarte of noordelijke bij (*Apis mellifica mellifica*) op het Iberisch schiereiland, de gele Italiaanse bij (*Apis mellifica ligustica*) op het Italiaanse schiereiland en de grijze krainerbij (*Apis mellifica carnica*) op de Balkan. Het is een hypothese, die aantrekkelijk is, maar waarbij ik moet zeggen dat mijn kennis te kort schiet om te kunnen beoordelen of zij past in hetgeen omtrent de wordings-geschiedenis van ons werelddeel bekend is. Vast staat, dat op het Iberisch schiereiland zeer oude tekeningen zijn ontdekt, daterende uit het Jong-Palaeolitische tijdperk, van het oogsten van honing uit een bijenwoning in de rotsen en dat de figuur daar afgebeeld kennelijk die van een vrouw is.

Zoals ik reeds zeide zijn fossiele vondsten van bijen mij niet bekend en ook moeilijk te verwachten. In Oost-Pruisen bij Palmicken is een stukje

**Een stukje
barnsteen waarin
een bij is
opgesloten.
De ouderdom
wordt geschat op
35 tot 40 miljoen
jaar.**

barnsteen gevonden, waarin een bij is opgesloten. De ouderdom wordt geschat op 35 tot 40 miljoen jaar. Het is een exemplaar van de reeds lang uitgestorven soort *Electrapis* en een dankbaar studie-objekt voor alle wetenschapsmensen, die zich met de bijen bezig houden. Van deze bij tot de honingbij, die tot onze streken doordrong, gaapt een diepe kloof en evenzeer van de hoogtepunten van de Griekse en Romeinse beschaving tot onze middeleeuwen, waarin de kennis van de bijen echter maar weinig voortgang maakte. Wij mogen echter aannemen, dat de uitvoerige voorschriften, die Keizer Karel de Grote gaf met betrekking tot de imkerij, ook voor ons land hebben gegolden.

Nederland immers was toen al een deel van het Heilige Roomse Rijk, waarvoor Karel de Grote de grondslag legde; vandaar mijn in de aanvang gemaakte opmerking, dat wij de ontwikkeling van de imkerij, althans van voor ongeveer 1500 beter in een Nooroeuropees verband kunnen zien. Van deze vroege Duitse imkerij zijn ons veel meer gegevens bewaard gebleven dan van de onze, maar wij mogen veilig aannemen dat daarin nagenoeg geen verschilpunten zijn. De nationale drank, als ik het zo eens mag noemen, van het door de Germanen bewoonde deel van ons werelddeel was *mede*, een met honing bereide gegiste drank, die algemeen in gebruik was voordat men de kunst van het bierbrouwen machtig was. Onze vroege voorvaderen moeten dus betrekkelijk veel honing tot hun beschikking hebben gehad. Vrijwel zeker

beoefenden zij de jacht op wilde bijenvolken, waaruit zich later de huisbijenhouderij ontwikkelde, niet alleen in ons land, maar overal in de toen bekende wereld. In het toen nog onbekende Amerika en Australië is de honingbij trouwens niet inheems, maar door de blanke kolonisten ingevoerd. Daar het Staatsbosbeheer er toen ook nog niet was, waren er voldoende holle bomen om de bijenvolken te herbergen. Vermoedelijk zocht men aanvankelijk de bijennesten op goed geluk, waarschijnlijk daarna meer systematisch, zoals thans nog in Amerika, waar dit „bijenjagen” een door sommigen zeer gewaardeerde sport is. De gang van zaken daarbij is ongeveer als volgt: Men zoekt een poeltje of plasje op, waar de bijen regelmatig komen drinken en gaat dan na waarheen de bijen afvliegen. Deze waterhaalsters vliegen namelijk altijd in een rechte lijn naar huis en het gezegde „straight as a beeline” is hieraan ontleend. Deze bijen nakijkende tracht men een oriëntatiepunt te vinden, begeeft zich naar dat punt en tracht daar de *beeline* weer op te nemen. En zo vervolgens, tot het nest is gevonden. De bekende schrijver Zane Grey schreef hierover een aardige roman, getiteld *Under the Tonto Rim*, ook als vervolgverhaal verschenen onder de titel *The Beehunter*. Daarin vindt u behalve een liefdesgeschiedenis — degelijke oude stijl, geen Ik, Jan Cremers — het hele bedrijf van het opsporen van de wilde bijenvolken nauwkeurig en waarheidsgetrouw beschreven.

(Wordt vervolgd.)

KONINGINNEN MET A.O.W.

In het blad van onze Zwitserse collega's van december 1964 publiceert de bekende onderzoeker W. Fyg de resultaten van zijn onderzoek naar ouderdomsverschijnselen van koninginnen. Wij nemen daarvan het volgende over.

Het is de meeste imkers wel uit eigen ervaring bekend, dat koninginnen bij toenemende ouderdom vaak minder eitjes leggen. Daardoor loopt ook meestal de honingopbrengst van hun volken terug. Daarom raden vele imkers ons aan een koningin na drie jaar door een jonge te vervangen, om deze teruggang van het aantal eitjes en daarmee de teruggang van de honingopbrengst vóór te zijn.

In imkerskringen is de mening wijd verbreid, dat het teruglopen van de leg bij oudere koninginnen in de eerste plaats berust op een toenemende uitputting van de eierstokken en van de hoeveelheid zaad in het zaadblaasje. Dat is echter niet zo.

In de loop van de laatste dertig jaar had ik dikwijls gelegenheid vier- of vijfjarige koninginnen te onderzoeken, die door de imkers pas op deze leeftijd waren vervangen en die mij allervriendelijkst voor studiedoeleinden werden toegezonden. Voor zover het gezonde koninginnen betrof, hadden ze in hun zaadblaasje vrijwel alle nog tamelijk veel zaad en hun eierstokken vertoonden geen opvallende verschijnselen van achteruitgang. Dit wil niet zeggen dat het tempo waarin eitjes gelegd worden niet langzamer was geworden. Maar van een uitputting van de eierstokken kon men in ieder geval niet spreken.

Ik heb er vroeger al eens op gewezen, dat we bij bepaalde inwendige organen van de koningin zeer karakteristieke ouderdomsverschijnselen kunnen opmerken. Later heeft M. Haydak overeenkomstige ouderdomsverschijnselen ook bij werkbijen vastgesteld. Het gaat daarbij helemaal niet om ziekelijke lichamelijke processen in cellen en weefsels van de betrokken organen, maar om heel natuurlijke processen, die we bij toenemende ouderdom ook bij vele dieren en ook bij de mens kunnen vaststellen.

Deze ouderdomsverschijnselen hebben een teruggang van afzonderlijke organen tot gevolg of zij voltrekken zich door de afzetting van zogenaamde ouderdomspigmenten en van zeer verschillende vaste stoffen in de weefsels. In het laatste geval vindt de vorming van min of meer vaste en dikwijls moeilijk oplosbare stoffen in en tussen de lichaamscellen plaats, dus wat men meestal aanduidt als „slakkenvorming”.

Enige jaren geleden kon ik door histochemische methoden (= scheikundig onderzoek der weef-

sels) aantonen, dat bij de bijenkoningin in de cellen van de buitenste laag van de wand van het zaadblaasje met toenemende ouderdom zulke stoffen in de vorm van kleine kleurloze partikeltjes afgezet worden, die de typische eigenschappen van amyloid vertonen.

De eerste, nog zeer kleine amyloidlichaampjes treden aan de buitenwand van het zaadblaasje al op bij eenjarige koninginnen. In het tweede en derde levensjaar nemen hun aantal en grootte snel toe en bij vier- of vijfjarige koninginnen zijn deze lichaampjes dan in de regel in zo'n groot aantal aanwezig, dat ze een belangrijk bestanddeel van de wand van het zaadblaasje lijken. Ik houd het niet voor uitgesloten, dat de bij oude darrebroedige koninginnen bijna altijd waar te nemen degeneratie van het in het zaadblaasje nog aanwezige zaad, terug te voeren is op deze amyloide onttaarding van de wand van het zaadblaasje. Bij meerderjarige koninginnen vindt men zulke lichaampjes ook in de spieren van de zaadpomp. Omdat dit fijne spierapparaat aan het bovendinde van de zaadleider de toevoer van zaad reflectorisch regelt, is het heel wel mogelijk, dat daardoor het normale functioneren van de zaadpomp op oudere leeftijd bemoeilijkt of zelfs helemaal onmogelijk wordt. Misschien is dat er ook de oorzaak van, waardoor oudere maar nog gezonde koninginnen dikwijls darrebroedig worden lang vóórdat de voorraad uitgeput raakt.

Merkwaardigerwijs blijven juist de eierstokken verschoond van de vorming van zulke lichaampjes. Alleen in de buitenwand en de spieren der eileiders en van de schede bevindt zich bij oude koninginnen een beetje amyloid.

We krijgen de indruk, dat we het bij deze amyloidvorming in het lichaam der bijenkoningin te doen hebben met een specifiek verouderingsproces, dat in de verschillende organen klaarblijkelijk bijna gelijktijdig, maar in een individueel verschillende graad optreedt. Mogelijk is er sprake van een door ouderdom bepaalde stofwisselingsstoring, die zich tenslotte in een voortschrijdende amyloide onttaarding der weefsels manifesteert.

Ongetwijfeld wordt daardoor de prestatie van de betrokken organen verminderd. Zeer waarschijnlijk heeft dat ook een nadelige invloed op de functie van het voortplantingsapparaat, waarvan kon worden aangetoond, dat het afhankelijk is van de normale lichamelijke werkzaamheid en het geregelde samenspel van de meest verschillende organen.

De bij ouder wordende koninginnen dikwijls vastgestelde afname der eiproduktie berust dan niet op uitputting van de eierstokken, maar zou volgens mijn onderzoekingen eerder een natuurlijk gevolg zijn van de hier kort beschreven voortschrijdende amyloidose. Waarom de ene koningin langzamer en de andere daarentegen sneller veroudert blijft voorlopig nog een geheim voor ons.

Reglement

voor het carnica
bevruchtungsstation
Schiermonnikoog

Inzenders, betaling

1. Leden der Nederlandse Vereniging hebben het recht tegen een vergoeding van 75 cent per volkje bevruchtungsvolkjes op het bevruchtungsstation te doen plaatsen.

2. Andere bijenhouders, mits lid van een der bij de Bedrijfsraad voor de bijenhouders in Nederland aangesloten organisaties kunnen bevruchtungsvolkjes op het station doen plaatsen tegen een vergoeding van f 2,50 per volkje.

Vooruitbetaling van het verschuldigde bedrag per postgiro 846801 ten name van de Vereniging te Wageningen.

Openstelling

3. In 1965 wordt het station van 15 mei tot 15 juli opengesteld.

Kastjes en volkjes

4. De ter plaatsing aangeboden volkjes moeten aan de volgende eisen voldoen:

a. Zij moeten voorzien zijn van voldoende voer.

b. De volkjes moeten darrenvrij zijn.

c. De vlieggaten moeten afdoende kunnen worden afgesloten en wel zodanig, dat de volkjes bij het sluiten der vlieg-

gaten tegelijkertijd lucht krijgen.

d. De vlieggaten moeten aan de binnenzijde voorzien zijn van 'n darrenroostertje (doorlaatopening 5 mm).

e. De deksels moeten met schroeven op de kastjes vastgezet zijn.

f. De kastjes moeten zeer solide zijn, zodat lekken, ook bij regen, uitgesloten is.

g. Op elk kastje moet met onuitwisbare verf of inkt duidelijk de naam en het adres van de eigenaar zijn aangebracht.

Kratjes, plaatsing

Bij inzending van 2 of meer kastjes moeten deze in kratjes van hoogstens 4 stuks worden ingezonden. De kastjes moeten zodanig in het kratje zijn aangebracht, dat de vlieggaten kunnen worden geopend en gesloten zonder de kratjes uit te pakken. De kratjes worden dus in hun geheel en ongeopend op het terrein geplaatst.

5. De plaatsing geschiedt op aanwijzing van de Vereniging.

6. De vereniging zal voor toezicht zorgen, maar stelt zich niet aansprakelijk voor schade, die het gevolg is van diefstal, beschadiging of welke andere schade ook.

7. Gedurende de tijd dat de kastjes op het eiland zijn, mogen ze niet worden geopend.

8. Met het oog op het vervliegen van koninginnen is het verboden om de terreinen van het bevruchtungsstation te betreden.

Verzending

9. De kastjes moeten als regel

op vrijdag via Groningen worden verzonden. Schipper K. Boersma vertrekt op vrijdag om 12 uur uit Groningen naar Schiermonnikoog, ligplaats Oosterhamrikkade.

Van de vervoeder naar Groningen (beurtdienst, Spoorwegen) dient men zekerheid te hebben dat de volkjes in de loop van genoemde dag aan schipper Boersma worden afgeleverd.

De kastjes moeten worden geadresseerd aan de heer H. Kruyer, Middenstreek 60 te Schiermonnikoog.

De verzending der kastjes dient steeds franco te geschieden; ze worden niet-franco aan de eigenaars teruggezonden.

Aanmelding

10. Vóórdat men de teelt inleidt, dient men daarvan mededeling te doen aan het Bijenhuis te Wageningen. Dit is nodig om eventuele spoedberichten direct aan de telers te kunnen doorgeven.

Het Bijenhuis zendt dan aan de teler een briefkaart, welke deze minstens drie dagen voor de verzending van de volkjes naar Schiermonnikoog aan de heer Kruyer dient te sturen en waarop het aantal volkjes en de wijze van verzending aan de heer Kruyer worden medegedeeld.

De heer Kruyer zendt de telers bericht voordat de volkjes worden teruggezonden.

11. Mogelijke tussentijdse wijzigingen van het reglement worden uitsluitend bekend gemaakt aan de telers, die aan de in art. 10 genoemde verplichting hebben voldaan.

Waarom zijn zon en sneeuw tezamen voor onze bijen zo gevaarlijk??

Onder deze titel publiceerden Dr. H. H. W. Velt-huis en Dr. F. J. Verheyen, van het Laboratorium voor Vergelijkende Fysiologie te Utrecht een artikel in het „Groentje” van mei 1963 pagina 76. Door toezending van de oorspronkelijke publicatie, die in Bee World 44/4 158-162 1963 verscheen, maakten zij mij op vriendelijke wijze attent op een onjuistheid in „Practische Actualiteiten” van januari 1965.

Wat gedachteloos schreven we daar, dat de bijen door het licht naar buiten werden gelokt en na het zich neerzetten in de sneeuw verkleumden.

Onder verwijzing naar bovengenoemd artikel herhalen we even de belangrijkste punten:

1. De bijen vliegen niet uit tengevolge van de verlichting, maar tengevolge van de temperatuurstijging in de kast, wanneer deze door de zon beschenen wordt. Vandaar, dat enkelwandige kasten meer last van het euvel hebben.

2. De bijen vallen neer in de sneeuw tengevolge van het feit, dat ze door de sterke belichting van onder af, het evenwichtsgevoel kwijtraken en op de rug gaan vliegen. Dit verschijnsel werd o.a. geconstateerd bij *Daphia magna* in een glas water, dat van onder sterk belicht werd. De *Daphnia's* gingen op hun rug zwemmen. Aquariumbezitters kunnen iets soortgelijks waarnemen, als de verlichting van de

achterzijde te sterk is. De vissen zwemmen dan op hun zijde.

3. Het sluiten van kasten kan fataal zijn, omdat de uitvlucht meestal alleen maar uitgesteld wordt naar een ongunstiger tijdstip. Zelf hebben we dit wel eens met succes gedaan, méér echter omdat we een vlucht vreesden.

De vlucht van de niet gesloten kasten was maar zeer miniem.

Hoewel we achteraf ons herinneren het artikel gelezen te hebben, is de inhoud tijdens het schrijven in het onderbewustzijn blijven hangen. We danken de heren Velthuis en Verheyen voor het feit, dat zij mij op mijn fouten attent maakten. Korthedshalve heb ik mijn eigen handelwijze nog beschreven in „Practische Actualiteiten” van deze maand.

Pam.

GROEPSVERGADERING UTRECHT

Op 23 januari hield het H. B. lid voor Utrecht dhr. C. Pater. Jzn een zeer goede groepsvergadering. De voorjaarsbijenmarkt Driebergen werd vastgesteld op 10 april a.s. v.m. aanvang 9.00 uur. Op dezelfde dag middags om 2.00 uur in Zeist de Prov. Imkersmiddag.

De Prov. excursie werd gepland op 1 mei a.s. naar Gent in België. De Gentse Floralia en een imkerij zullen bezocht worden.

Voor het hoofdbestuur had men diverse suggesties en wensen welke ter kennis van dit college gebracht zullen worden.

Besloten werd gezamenlijk een St. Ambrosiuskorf aan te kopen, te gebruiken bij exposities en tentoonstellingen in de Stichtse afdelingen. De afd. Zeist organiseert nu enkele jaren een honing-expositie annex keuring. Dit najaar in september zullen de Stichtse afdelingen gezamenlijk inzenden zodat het een prov. honingkeuring kan worden. Beginnerscursussen komen er in Soest en Zeist, een gevorderde cursus draait in Bunnik. Tenslotte wisselde men ervaringen en mogelijkheden uit inzake propaganda voor de bijenteelt.

C.P.

ONZE IMKERSAGENDA

10 april: Bijenmarkt Driebergen achter van Heemstraschool, Oranjelaan 8, aanvang 9 uur. Na afloop om 14.00 uur provinciale imkersmiddag.

10 april: Bijenmarkt Dordrecht, Beverwijcksplein, 3 minuten van het station. Aantrekkelijke prijzen voor de aanvoerders van volken. Zaad van bijenplanten te koop. Geen marktgeld. Vrije parkeerplaats. Demonstratie korfvlechten. Inlichtingen: E. G. Licht, Marnixstraat 6, Dordrecht.

19 april: Bijenmarkt Hasselt, Belgisch Limburg in het St. Jozefcollege, Stadsomvaart. Aanvang 10.00 uur.

Mei of juni: Examen Praktisch Imker te Wageningen. Aanmelden voor 1 april, onder gelijktijdige storting van f 10,— op giro 846801 van het Bijenhuis te Wageningen.

15 mei tot 15 juli: Openstelling Carnica-bevruchtungsstation op Schiermonnikoog, zie reglement in dit nummer.

26 tot 31 augustus: Twintigste internationaal Bijenteeltcongres te Boekarest.

IN MEMORIAM

Sigebertus Fick te Oosterhout

De heer Fick heeft vele jonge imkers geholpen. Hij deed dat in persoonlijke contacten, maar ook via artikelen in de vakbladen en via het verenigingsleven in de Baronie van Breda. Ruim 60 jaar geleden werd hij lid van de Nederlandse Vereniging. Toen later de katholieke bijenhoudersbond werd opgericht, werd hij ook daar lid van; zo was hij een voorpost van de samenwerking tussen de bonden. Enige dagen vóór het eerst Blauwtje verscheen is hij gestorven. Hij ruste in vrede.

Afd. Oosterhout.

Voor het noorden gevraagd!

Bijenvolken!

Er bestaat bij diverse fruittellers in het noorden van het land belangstelling voor het huren van bijenvolken.

Men wil gaarne weten hoeveel volken er beschikbaar zijn.

Hiervoor is het nodig dat de bijenhouders, die hun bijenvolken willen verhuren, zich melden, met opgaaf van het aantal volken.

De secretaris van de kring Groningen, de heer K. H. Sportel, Hamrikkerweg 56 te Nieuw-Scheemda, telefoon 05984—274 zal als contactpersoon fungeren.

Vanzelfsprekend kan verhuur niet worden gegarandeerd. Vroegtijdig ontvangt men hiervan bericht. Verhuur zal uitsluitend op de daarvoor vastgestelde condities zijn.

Namens de propagandacommissie van de kring Groningen van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland.

F. H. C. KRUSE, Hooiweg 43
Paterswolde.

ONZE BIJLAGE

Tegelijk met BIJENTEELT ontvangt u een brochure over honing- en stuifmeelgevendende gewassen, waarvan de uitgave werd verzorgd door de Afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap in samenwerking met de rijksbijenteeltconsulent.

De brochure verschijnt mooi op tijd om u te helpen uw eigen tuin in een bijenparadijs te her-scheppen.

Maar gaat u ook eens met uw afdelingsbestuur praten over de aanplant van honing- en stuifmeelgevendende gewassen door gemeente, waterschap enz. ? Denk eens aan alle parken en plantsoenen die moeten worden beplant, vooral in de nieuwe wijken! Denk aan de beplanting van nieuwe straten en wegen!

Over enige tijd gaat de brochure ook naar alle gemeentebesturen, plantsoendiensten, tuinarchitecten enz. Zoek de mensen, die zeggenschap hebben over beplantingen op en houd een kleine pleitrede voor onze bijen! Leg de brochure niet weg, maar werk ermee!

Bijen voor de bestuiving van augurken onder glas

Voor het verhuren van bijenvolken, ten behoeve van de augurkenteelt onder staand glas, kunnen we het beste gebruik maken van een volk, gehuisvest in een z.g. reserve-kastje (b.v. 6 of 8 raams kastje).

De door de organisaties in gezamenlijk overleg vastgestelde huurvergoeding voor een dergelijk bijenvolk (minstens 4 ramen eitjes en broed in alle stadia moeten doorlopend aanwezig zijn) bedraagt f 35,— voor plaatsing gedurende maximaal 3 weken onder staand glas.

(Voor een korfvolk f 25,— per 3 weken.)

Zo'n volk op 6 à 8 ramen is wel voldoende voor een oppervlakte van 10 are, mits het in de kas wordt geplaatst.

Plaatsing van een volk in de kas.

Liefst aan de noord-west kant ± 2 à $2\frac{1}{2}$ meter vanaf de glaswand, met de vliegopening naar het zuid-oosten gekeerd op een verhoging plaatsen ± 50 cm. van de grond. Een plaat board of iets dergelijks beschilderd met een oriëntatie-kleur (b.v. geel, wit of blauw), vóór de vliegplank geplaatst of tegen de voorwand van de kast, vergemakkelijkt de bijen het terugvinden van de kast. De volken liefst 's avonds tegen het donker in de kas brengen.

Het vliegpat pas openen als de bijen geheel tot rust zijn gekomen, zodat de bijen zich 's morgens direct ten opzichte van de nieuwe omgeving gaan oriënteren. Denk ook aan de afstand van de vorige standplaats, die moet hemelsbreed ongeveer 5 à 6 km. zijn, anders is het terugvliegen van de bijen naar de oude standplaats niet uitgesloten. Een drinkplaats in de kas voor de bijen is ook erg belangrijk (b.v. een stuk plastic in de grond met water en wat turfmoel om verdrinken te voorkomen).

Een voerbak op het volk plaatsen en 2 à 3 maal in de 14 dagen een suikeroplossing voeren (1 deel suiker op 22 delen water, en ongeveer 1 à $1\frac{1}{2}$ l. per keer is aan te bevelen). Het volk na ong. 3 weken verblijf in de kas omwisselen tegen een ander volk. Dit geregeld elke 3 weken herhalen is noodzakelijk. Het al eerder in de kas geplaatste volk kan zich dan weer herstellen, vooral van het gebrek aan stuifmeel dat ontstaat.

Een golfplaatje of iets dergelijks op een paar paaltjes op ± 50 cm. boven de bijenkast aangebracht, voorkomt directe zon-bestraling van het volk dat in de kas geplaatst is, en zodoende te grote hitte.

Geef de augurkenteler Uw adres en telefoonnummer op (op de kast b.v. schrijven), opdat deze, indien noodzakelijk, kan waarschuwen (bespuitingen in de kas b.v.).

Maak eventueel een kontraktje met de teler. Denk aan het gezegde: „Goede akkoorden maken goede vrienden”.

Ziektebestrijding van augurken onder glas.

Nooit rookmiddelen gebruiken, wel spuiten of stuiven. Voor de bijen onschadelijke middelen zijn b.v.

Luis	: Isolan
Spint	: Chloorbenzilaat
	Kelthane
	Tetrasul

Meeldauw: Morestan of karathane

Wend U om inlichtingen omtrent bespuitingen tot de Rijkstuinbouwvoorlichtingsdienst.

Mocht het bijenvolk in de kas opgesloten moeten worden of tijdelijk uit de kas verwijderd worden i.v.m. ziekte-bestrijding, dan dit alleen doen na verzoek en in overleg met de eigenaar van de bijen.

Met welke volken gaat een imker nu naar de augurken onder glas?

Als we aannemen dat vorig jaar op de gewone manier een z.g. veger werd gemaakt en deze ook werd ingewinterd, dan kan dit reservevolk gebruikt worden voor de eerste maal plaatsen in de augurkenkas. De vroegste teelt bloeit gewoonlijk ongeveer na de derde week in april en gaat daarmee door tot begin of uiterlijk half september, dit is ± 17 à 18 weken.

U maakt de te plaatsen volken zo gereed, dat ze aan de te stellen eisen voldoen. (Minstens 4 ramen eitjes en broed en een daarmee overeenkomende hoeveelheid bijen). Het eventueel resterend broed gebruiken we voor de versterking van onze hoofdvolken.

Ongeveer 20 mei worden op de gewone manier weer veger van de hoofdvolken gemaakt en het volk in de kas tegen de veger omgeruild (veger voeren). Het volk dat uit de kas komt wordt thuis zonodig gevoerd, zodat het zich kan herstellen. Na ongeveer 3 weken weer omwisselen tegen de in de kas staande veger.

Van de latere teelt is de bloeitijd gewoonlijk van ongeveer half mei tot begin of uiterlijk half oktober (dit is ± 20 weken).

Als U begint september het teruggehaalde volkje bij thuiskomst direkt gaat voeren, kunt U later het laatst uit de kas komend volk met het voorgaande verenigen ($\pm$ begin oktober). Het volgende jaar kunt U dan weer op dezelfde manier handelen.

Het alle drie weken wisselen van de volkjes is wel omslachtig maar dit wordt goedge maakt voor imker met de huurprijs van 6 à 7 maal f 35,— en voor de augurkenteler met een door de bijen te verrichten optimale bestuivingsarbeid, die bij de in de kas geplaatste volkjes, ook bij regenachtig weer, bij de minste temperatuurstijging van de kaslucht waarschijnlijk groter is dan bij buiten de kas staande volken.

Uw hoofdvolken dienen bij deze methode dus als honingproducenten (en reizen naar het fruit) en de hulpvolken als de bestuivers van de kas-augurken.

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 2,50, elke 4 woorden meer f 0,50. Bij vooruitbetaling te voldoen op gironummer 873335 t.n.v. Drukkerij Mastrigt en Verhoeven te Arnhem, met vermelding „Speurbijtjes”. Inzendtermijn: vóór de 10e van de maand. Opgegeven „Speurbijtjes” waarvan de betaling nog niet is ontvangen, zullen niet worden geplaatst.

TE KOOP AANGEBODEN: Bijenvolken in korven en kasten en op zes ramen. Tevens hebben wij voor de verhuur beschikbaar: speciale bestuivingsvolken voor binnen- en buitenfruit, Bijenstand „De Bijenkorf”, Faas Eliaslaan 10, Baarn. Telefoon 02954-4266.

TE KOOP WEGENS VERHUIZING: 2 bijenvolken, goed ingewinterd in dubbelwandige kasten, alsmede 2 enkelwandige kasten, honingslinger, roosters, raampjes. F. A. van Wijnen, Curcumastraat 18, Hoogvliet, Telefoon 010-161265.

AANGEBODEN: Reserve volken op 6 ramen. C. B. van Wijnen, Julianastraat 4, Poortugaal.

GRATIS PROEFNUMMER Maandblad Vlaamse Bijentelersbond. Aanvragen bij E. Weckers, Predikherenhoevenstraat 27, Reet (België). Postrekening 871430. Abonnementprijs f 6,—.

TE KOOP: Bijenstal met 12 bevolkte kasten, Simplex, wegens gevorderde leeftijd, met verdere toebehoren. ter Hoeven, Dr. Hubernodstraat 89, Doetinchem.

TE KOOP: 5 bevolkte Simplexkasten en 5 korven met volken. Gevraagd een gebruikte honingslinger met prijsopgave, moet compleet zijn. Volken moeten afgehaald worden. D. W. Koskamp, Bijenpark „De Korenbloem”, Barlo 115-I, Aalten (Gld.).

TE KOOP AANGEBODEN: Lindehoning à f 2,30 per kg; Klaverhoning à f 2,05 en f 2,20 per kg; Boekweithoning à f 1,85 per kg in bussen van 25 kg. Levering franko huis, Bijenstand „De Bijenkorf”, Faas Eliaslaan 10, Baarn.

TE KOOP GEVRAAGD: Alle soorten Bijenvolken, zowel korven als kasten, en alle bijenteeltbenodigdheden, tegen contante betaling, en aan huis afgehaald. Bijenstand „De Bijenkorf”, Faas Eliaslaan 10, Baarn. Telefoon 02954-4266.

TE KOOP GEVRAAGD: een Honingslinger en een Observatiekast. Faas Eliaslaan 10, Baarn. Tel. 02954-4266.

TE KOOP AANGEBODEN: Lege Bijenkasten en -korven, losse randen, roosters, raampjes, en wat er verder nodig is op bijenteeltgebied. Alles in prima staat. Bijenstand „De Bijenkorf”, Faas Eliaslaan 10, Baarn.

TE KOOP: Alles wat voor en bij een bij nodig is. Simplexkasten, enkel- en dubbelwandig; spaarkasten en V.S.-kasten, alle in prima staat, met ramen en rooster; uitgeb. broed- en honingramen, ramen, bijenkappen, slingers, observatiekasten, enz. Bijenpark Brulleman, Breukelen, Zandpad 42a, tel. 03462-303. Van ouds bekend.

TE KOOP: prima bijenvolken op zes ramen, in Simplexkasten en korven. Alles onder volle garantie. Het van ouds bekende adres, Bijenpark Brulleman, Breukelen, Zandpad 42a, tel. 03462-303.

AANGEBODEN tegen april a.s. Bijenvolken op 8 ramen, door Hartkamp, Parallelweg 29, Rheden.

Wij kunnen U alles leveren op het gebied der Bijenteelt van de beste kwaliteiten en laagste prijzen. Vraagt onze gratis prijslijst, het is Uw voordeel.

Tevens kunnen wij U leveren diverse soorten honing van de fijnste kwaliteiten, tegen verlaagde prijzen. Vraagt onze gratis honingprijslijst.

Gaarne verwerken wij Uw zuivere was tot kunststraat. Werkloon zuivere was tot kunststraat f 2,25 per kg.

Bijenstand H. T. van Dam & Zn.

Jubbega, Telefoon 05165-382.

GEVRAAGD: bijenvolken, in kasten en korven, worden tegen contante betaling aan huis afgehaald. Het van ouds bekende adres om zaken mee te doen: Bijenpark Brulleman, Breukelen, tel. 03462-303.

GEVRAAGD: ruwe bijenwas en verder alles wat voor en bij een bij nodig is. Bijenpark Brulleman, Breukelen, tel. 03462-303.

WEER IS ONZE HONING MET DE EERSTE PRIJS BEKROOND. U koopt dus bij ons de allerbeste kwaliteit klaverhoning à f 3,05 en f 2,20 per kg; Boekweithoning uitgeb. broed- en honingramen, ramen, bijenkappen, klaverhoning f 2,— en f 2,15, fruihoning f 2,20, lindehoning f 2,— per kg. Minimum afname 25 kg. Geen statiegeld voor fust. Zeer speciale aanbieding: Als U bij ons honing koopt, leveren wij U honingflacons met deksel voor 9 cent. Bijenpark Brulleman, Breukelen, Zandpad 42a, tel. 03462-303. Van ouds bekend. Verzending ook naar België mogelijk.

WILT U DE BIJENTEELT GOED LEREN, neem dan bij ons les. Wij garanderen U dat U het bijenhouden dan volkomen onder de knie krijgt. Privéles of les per groep, Bijenpark Brulleman, Breukelen, Zandpad 42a, tel. 03462-303.

TE KOOP: 18 goed bevolkte bijenkasten. Honingslinger 4-raams en 10 kastjes 7-raams. A. Dijkmans, Venraij, Harderweg 3, Veltum.

TE KOOP: Partijtje zesraamsvolken bij J. H. J. Evers, Emmastraat 2, Aalst (N.Br.). Tel. 04904-2791 (na 19.00 uur).

GEVRAAGD: Groentje 1898/1904, 1906, 1909, 1913/15, 1920; Pract. Imker 1907/17; Nederl. bijenboeken. J. Spaans, W. de Zwijgerlaan 7, Putten (Gld.).

TE KOOP: gebruikte bijenkorven zonder gebreken; nieuwe zwermkiepen; vlechtriet, enz. Bijenpark Brulleman, Breukelen, tel. 03462-303.

Mijtziektekeuring Schiermonnikoog

In overleg met de rijksbijenteeltconsulent heeft de koninginnettelcommissie besloten dit jaar géén keuring van de stallen der inzenders op mijtziekte voor te schrijven. Dit houdt o.a. verband met de gunstige uitslag van de keuring van vorig jaar, die geen enkel geval van mijtziekte aan het licht bracht.

Huurprijzen fruitvolken

De contactcommissie van fruit- en bijentelers, staande uit vertegenwoordigers van de afdelingen Fruitteelt en Bijenteelt van het Landbouwschap stelde de voorwaarden inzake het plaatsen van bijenvolken bij het fruit voor 1965 vast. De door de fruitteler verschuldigde vergoeding bedraagt per bijenvolk:

- f 35,— voorzover het betreft kastvolk en f 25,— voorzover het betreft korfvolk per periode van maximaal drie weken bij plaatsing onder staand glas;
- f 25,— voorzover het betreft kastvolk en f 20,— voorzover het betreft korfvolk voor de eerste periode van maximaal vier weken en voor beide soorten volken f 10,— voor elke volgende periode van maximaal vier weken bij plaatsing in de open lucht bij mekenen en aardbeien onder plat glas of augurken onder staand glas;
- f 15,— voorzover het betreft kastvolk en f 12,50 voorzover het betreft korfvolk bij plaatsing in de open lucht bij overig fruit.

Tenzij anders wordt overeengekomen, komen de kosten van vervoer der bijenvolken ten laste van de fruitteler.

Voor het schriftelijk vastleggen van de overeenkomst zijn formulieren bij uw organisatie verkrijgbaar.

Aanplakbiljetten „Spaar de bijen”, in de buurt van uw volken op hekken en telefoonpalen aan te brengen om de aandacht te vestigen op bespuittingsgevaar, zijn verkrijgbaar bij het Bijenhuis te Wageningen. Toezending van 10 stuks volgt franco alleen na ontvangst van f 1,— aan postzegels met mededeling „Spaar de bijen” en volledig postadres.